

CENA PRENUMERATY

Łódź miesięcznie mk. 40,— kwartalnie mk. 120,—, dla robotników miesięcznie mk. 32,—
Za odosłanie do domu dostaca się miesięcznie mk. 5,—
Na prowincji miesięcznie mk. 45,—, kwartalnie mk. 135,—
Za granicą miesięcznie marek 60,—

Numer pojedynczy:
2 marki.

Redaktor przyjmuje interesantów od godziny 3 do 4 popołudniu.

Sekretariat otwarty od godziny 3 do 4 i od godziny 6 do 7 wiecz.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Kierownik administracji przyjmuje od godziny 5 do 6 popołudniu.

KURJER ŁÓDZKI

ROK DWUDZIESTY PIERWSZY.

Numer pojedynczy 2 marki

CENY OGŁOSZEN:

Miejscowe.

Zwyczajnej mk. 2,50 za wiersz petitowy jednołamowy (str. 7 lamów) Drobnej 40 fen. za wyraz, najmniei mk. 4,—. Dla poszukujących pracy 30 fen. za wyraz, nadesłane przed tekstem mk. 7,— w tekście mk. 8,— po tekście mk. 4,— za wiersz petitowy jednołamowy (str. 5 lamów) Nekrologi mk. 2,50 za wiersz petitowy (strona 5 lamów). Komunikaty mk. 3,50 za wiersz.

Zamiejscowe.

Zwyczajnej mk. 3,—, drobne 55 fen nadesłane przed tekstem mk. 8,— w tekście mk. 10,—, za tekstem mk. 5,— nekrologi mk. 4,—.

Zagraniczne.

100% drożej od zamiejscowych. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

Redakcja i administracja Zachodnia 37, skrzynka pocztowa 132. Telefon 229. Filja administracji Piotrkowska 123.

Na zasadzie uchwał zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Teatr Polski

Dzielnia 18.
Pod Dyrekcją Al. Zebrowicza

Niedziela 19 IX po poł. o g. 3 po cenach popularnych

„Opieka wojskowa“
kroto. żoł. w 3 akt. S. Bogusławskiego

Wiecz. o g. 8 po cenach zwyczajnych

Jeszcze wczoraj

sztuka w 4 aktach
L. Wójcickiej-Chylewskiej

Poniedziałek 20 IX po cenach zwykłych

„Opieka wojskowa“

kroto. żoł. w 3 akt. S. Bogusławskiego

Teatr SCALA

Dyr. S. Kuperman

Niedziela 19 b. m.

2 wieczory artystyczne humor i satyra

Dwa gościnnie występy artystów scen warszawskich

Sergiusz Metaxian
(waryton) Dyr. Opery Warsz.
pieśni cygańskie, romanse

J. REDEN
król śmiechu
we własnym nowym reper.

Lola Patroni
lubiona subretka
w nowym repertuarze

Zofia Bonecka
(śpiewaczka operowa)

J. Wisnowska
Monologistka, recytal.

E. Redenowa
Kuplety duety

St. Szosland
Monolog i kuplety

Al. Szarkowski
Erolog, Konferansjer Satyryk

Piskorska, tańce-plastyka

Jabłońska, tańce solowe

Cecylia i Jan Cesarscy (duet)

Szczegóły w programach. Codziennie odmienny program

Po czątek o godz. 8,15 wiecz. Bilety nabywać można w cukierni W-go Gostomskiego a w dniu przedstawienia do 2 w cukierni od 4 po poł w kasie teatru. Dochód cały i wpływy kasowe będą zamienione na świadectwa Pożyczki. Czysty zysk przeznaczony w świadectwach Pożyczki na CZERWONY KRZYŻ.

NOWOOTWARTY SKLEP

„Spółka Bławatna“

z ogr. odp. przy ul. Przejazd nr. 1,

poleca w wielkim wyborze po cenach tanich materiały wełniane i półwełniane. Na kostjomy, suknie i bluzki. Jedwabie na suknie, batysty, płótna, prześcieradła, madapolamy i chustki.

Pierwsze posiedzenie konferencji--jutro.

WARSZAWA, 19 września (tel. wł.). Nadeszła radjo depeza z Rygi o nawiązaniu stosunków pomiędzy sekretariatami obu delegacji pokojowych.

Pierwsze posiedzenie konferencji pokojowej zostało wyznaczone na poniedziałek 20 b. m.

Obowiązki sekretarza delegacji sowieckiej pełni Niemiec, pochodzący z Łodzi, nazwiskiem Lorenz, który w swoim czasie był tłumaczem podczas rokowań pokojowych w Brześciu Litewskim.

W walce o Górny Śląsk.

Chmury na widnokręgu politycznym Polski wciąż wiszą ciężkie i niemało jeszcze czasu upłynie, niemało naród nasz wysiłku poświęcić musi, zanim zdoła rozwiązać je, zanim nad Ojczyzną błysnie słońce pogody i otuchy na przyszłość. Nie znaczy to bynajmniej, iżbyśmy dzisiaj mieli rozpaść się, oddawać i żyć bezsilnie ronić. Ale musimy być wciąż czu ni. I musimy zwracać ławą odpiierać zakusy, ze wszystkich przeciw Polsce skierowane stron.

Wiemy wszak doskonale, iż oni byli twórcami projektu rozbiórów Polski; oni byli tym czynnikiem, który stał na straży naszego grobu politycznego i czujnie baczył, abyśmy z grobu podnieść się nie zdo-

łali; oni przez dostarczanie Rosji Leninów i Trockich dali się ojcom bolszewizmowi i wreszcie dzisiaj kierują krokami naszych wrogów wschodnich i północnych.

Działania nienawiści rasowej—odwieczna, działają również i przeważającym względem gospodarce.

Kilkanaście lat temu młody, przedwczesnie zgasły ekonomista polski—Purwin wypowiedział zdanie, iż na większem dla nas niebezpieczeństwem byłoby pozbawienie Niemców kolonji. Albowiem wtedy nadmiar ludności niemieckiej musiałby szukać naturalnej ekspansji poza granice swego państwa na tereny sąsiednie. Ze zaś tereny, na wschód od Niemiec położone,

sa już same przez się przeludnione, że zresztą zamieszkuje je ludność, stojąca na tym samym albo i wyższym poziomie kultury i cywilizacji, więc ekspansja skierować się musi w stronę wschodu—na ziemie polskie i dalej.

Z tej konieczności wypływały tyłowiekowe walki germańsko-polskie, w których zmuszeni byliśmy do stopniowego usuwania się przed nawałą germańską z nad brzegów Łaby i Odry.

Z tej również konieczności powstał osławiony hohenzollernowski „Drang nach Osten“.

Dzisiaj stoimy wobec zagadnienia, które przewidywał Purwin.

Kolonje Niemcom odebrano. I to jest sprawa, nad którą poważnie łamać sobie głowę musimy, jakby zupełnie naturalnej i koniecznej ekspansji niemieckiej na wschód stworzyć zapory, jakby ją dla interesu państwowego Polski unieszkodliwić.

Walka trwa. Z całą zaciętością—rozumiała zresztą najzupełniej. Walka na śmierć i życie!

Pozbawione kolonji, okrojone od zachodu i od wschodu Niemcy, będące w dodatku pod grozą utraty perty nieocenionej—Górnego Śląska, wyrażają wszystkie siły, aby choć od tej ostatecznej uchronić się porażki.

I dlatego chwytają się godziwych i niegodziwych środków walki; dlatego zaprzysięgają przeciwko Polsce bolszewików i Litwinów; stwarzają aferę gdańską i gwałty górno-

śląskie; prowadzą agitację antypolską (pośrednio czy bezpośrednio) w Czechach, we Włoszech i w Anglii, sięgając szeroko rozgałęzionymi wpływami swego napozór międzynarodowego, a w istocie rzeźczy patryjotycznie-niemieckiego socjalizmu do rzesz robotniczych tych krajów.

Walka o Górny Śląsk—to walka o życie Niemców i istnienie Niemiec. Śląsk Górny—to ostatnia reducta, której broń nie muszą Germanie „do krwi ostatniej kropli z żyć.“ Muszą, bo utrata Śląska—to dla nich śmierć!

Z tą prawdą niezaprzeczoną liczy się jest naszym obowiązkiem. Nie wolno nam ani na chwilę o niej zapominać, bo każde przypomnienie, każde zaniebanie, błąd każdy, przez nas popełniony, fatalnym może się okazać w skutkach.

Na walce o Górny Śląsk—walce na śmierć i życie musimy całą skupić uwagę. I prowadzić ją z równą, jak Niemcy, zaciętością. Bez animozji, a w każdym razie odsuwając animozje na plan dalszy, bo — jak zaznaczyliśmy wyżej — walka posiada poza nienawiścią rasową głęboki podkład życiowy.

I ustać nam nie wolno, dopóki nie odniesiemy zwycięstwa!

Gra idzie wszak o wielką stawkę: o przyszłość i potęgę Polski. A pomnijmy, że to nie wszystko jeszcze. Bo walka o Górny Śląsk—to walka o przyszłość i szczęście półtora miliona Polaków!

Dlatego zwyciężyć musimy!

Konferencja w sprawie żydów.

Warszawa, 18-go września doznały chwilowej przerwy (PAL). — Prezydium Rady ministrów komunikuje: Konferencje w sprawie żydów, jakie się odbywały w prezydium Rady ministrów i z powołaniem wojennych w padków

Akcja wojsk polskich

Wojska nasze postępują naprzód. Ciężkie walki w rejonie Kobrynia.

WARSZAWA, 18 września (PAT.) — Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 18 września:

Oddziały nasze odrzuciły nieprzyjaciela na Strypę I, przełamując jego opór, zbliżają się do Górnego Sarstu. Po zajęciu Złoczowa, Białego Kamienia, Olewska i obsadzeniu rzek Styru i Stochodu, nasz pościg wśród pomysłnych walk postępuje korzystnie.

W rejonie Kobrynia nieprzyjaciel atakuje dalej zawzięcie, wprowadzając w bój świeże dywizje. Wszystkie ataki odparto. Miejscowości, do których nieprzyjaciel zdołał się wedrzeć przejściowo, zostały w kontratakach odzyskane. Bolszewicy ponieśli w walkach tych ogromne straty, lecz i pojedyncze nasze oddziały poważnie ucierpiały.

Szczególną walecznością odznaczył się 57 pułk wielkopolski, którego dowódca, podpułkownik Szyling, zginął śmiercią bohaterską, a również drugi batalion 55 pułku piechoty wielkopolskiej, którego dowódca, kapitan Korwin-Kosakowski, został ciężko ranny.

Na reszcie frontu ożywiona obustronna działalność patroli wywiadowczych.

Stwierdzono, że Litwini wzmacniają obsady zajmowanych linii i zciągają z głębi kraju dalsze posiłki, co najlepiej ilustruje szczerłość ich pokojowych zapewnień.

Naczelne dowództwo wojsk polskich, sztab generalny.

Nowy szwindel niemiecki.

Sami gromadzą broń, a nas pomawiają o wywoływanie powstania.

Poznań, 18 września. (tel. wł.) — Francuscy członkowie międzysojuszniczej komisji na Górnym Śląsku, zatrzymali w Lindenburgu na stacji wagon wiozący rzekomo meble. Po otwarciu wagonu okazało się, że zawiera on 960 karabinów, 8 karabinów maszynowych i wielką

ilość materiałów wojennych.

Nauen, 18 września. (tel. wł.) — Radiostacja niemiecka w Nauen rozesała wczoraj do wszystkich państw dwie nowe depesze, w których donosi, że należy się liczyć w każ-

dej chwili z wybuchem powstania na Górnym Śląsku.

Smarzy się przytem na postępowanie komisji międzysojuszniczej koalicyjnej, która nie chce zrozumieć niebezpieczeństwa i nie czyni dla zgniecenia w zarodku spisku polskiego.

Monarchiści bawarscy podnoszą głowę.

Nauen, 17 września (PAT) — Radio. Parlamentarna frakcja socjalno-demokratyczna zamierza wnieść interpelację w sprawie ustawy o przeprowadzeniu rozbrojenia. Interpelację tę spowodowała wiadomość podana przez bawarskie oficjalne biuro „Korespondenz Hoffmann” oraz sprawozdawcę paryskiego dziennika „Huma-

tite”, według których oświadczył gen. von Heitz, iż rząd francuski nie sprzeciwia się istnieniu bawarskiej organizacji Einwohnerwehr. Frakcja socjalno-demokratyczna w Bawarii dowiaduje się jeszcze, że przy okazji krajowego święta strzeleckiego, mającego się tu odbyć w dniu 25 września b. r., ma być obwołany kró-

lem bawarskim arcyksiężem Ruprecht. Poczyniono rzekomo kroki, aby wojska rządowe Reichswehr nie czyniły w tym wypadku żadnych trudności. „Vorwaerts” zapytuje rząd Rzeszy, czy tego rodzaju sprawy Bawarii są wiadome i czy poczynił kroki celem przeszkodzenia machinacjom monarchistów bawarskich.

Komunikat bolszewicki.

Berlin, 18 września (tel. wł.) — Komunikat bolszewicki. Na zachód od Grodna toczą się walki o charakterze lokalnym, przyczem wzięto jeńców w rejonie kobryńskim. Oddziały nasze prowadzą pomysłne natarcie na Kobryń.

W rejonie Kowla i Lucka zaciekle boje.

W rejonie Lwowa, w rezultacie zacieklej walk z przeciwnikiem oddziały nasze cofnęły się na nową linię. Walka toczy się w dalszym ciągu.

W rejonie krynkim woj-

ska nasze po uporczywej walce z kawalerją przeciwnika ustąpiły na linię kolei Połogi, gdzie walka toczyła się nadal. Na morzu Azowskim, flotyła nasza rozbiła flotylę przeciwnika.

Zwolnienie z wojska młodzieży do lat 17.

Warszawa, 18 września (P. A.T.) — Ministerjum spraw wojskowych ogłasza rozkaz ministra spraw wojskowych polecający bezzwłocznie zwolnienie z wojska wszystkich ochotników poniżej lat 17, którzy uczęszczają do szkół średnich lub równoznacznych tak publicznych jak i prywatnych tak aby młodzież ta mogła podjąć pracę w szkołach.

Pierwszeństwo Inwalidom wojennym.

Warszawa, 18 września (P. A.T.) — Minister spraw wewnętrznych polecił wojewodom zwrócić się za pośrednictwem podległych im urzędów do Związków komunalnych z odzwą, aby idąc za przykładem władz rządowych, przy obsadzaniu wszelkich p. sad dawały pierwszeństwo inwalidom wojennym, którzy ulegli kalectwu na wojnie.

B. austriacki mln. skarbu Korytowski u Witosa.

Warszawa, 18 września (PAT) — „Kurjer Warszawski” donosi: Były austriacki minister finansów p. Korytowski przyjeżdżył wczoraj na audyencję przez prezydenta Witosa. Rozmowa toczyła się na temat aktualnych spraw dzielnicy pruskiej.

Litwini chcą dostosować swoją politykę do bolszewickiej.

Warszawa, 18 września (PAT) — Dziennik oficerski drugiej armji „Front” podaje co następuje: Jak się dowiadujemy z miarodajnego źródła, delegacja litewska w Kalwarii stara się przewlekać obrady, chcąc wyzyskać czas dla ściślejszego porozumienia się z bolszewikami i ujednostajnienia polityki litewskiej z polityką bolszewicką.

Millerand robi zastrzeżenia.

Warszawa, 18 września (tel. wł.) — Z Paryża nadchodzi wiadomość, że prezydent ministrów Millerand zgodziłby się przyjąć godność prezydenta republiki, o ile kraj będzie się tego usilnie domagał.

Sir Tower chce nas uszczęśliwić.

Gdańsk, 18 września (PAT) — „Dziennik Gdański” pisze: Jak się dowiadujemy z dobrze poinformowanego źródła komisarz ententy sir Tower ma podobno złożyć w Radzie ambasadorów własny projekt w sprawie stosunku Gdańska do Polski, odmienny zarówno od projektu polskiego jak i niemieckiego.

Szwecja wyrzuca bolszewików.

Gdańsk, 18 września (PAT) — „Danziger Neueste Nachrichten” donosi ze Sztokholmu: Policja tutejsza wezwała przed stawicieli rosyjskich Związków zawodowych do natychmiastowego opuszczenia Szwecji. W razie, gdyby delegacja nie zastosowała się do rozkazu, zostanie zaarrestowana.

Przed plebiscytem.

Bytom, 17 września (PAT) — Ze względu na zbliżający się plebiscyt na Górnym Śląsku prasa polska i niemiecka omawia żywo sprawę, kto ma być uprawniony do głosowania. Różnica poglądów polskich i niemieckich dotyczy zwłaszcza sprawy uprawnienia do głosowania urodzonych na Górnym Śląsku, jednak

nie mieszkających stale w tej dzielnicy. Polacy na Górnym Śląsku żądają kategorycznie, aby zamieszkiwanie na Górnym Śląsku było nieodzownym warunkiem uprawnienia do głosowania.

Niemcy bez chleba.

Warszawa, 18 września. (tel. wł.) — Komunikują z Niemiec, że urodzaj tegoroczny zboża okazał się niedostateczny.

W Niemczech w r. b. brakować będzie 2 miliony ton, o sprowadzeniu których niema mowy.

Wrangel bije.

Warszawa, 18 września (tel. wł.) — Z Konstantynopola nadeszły wiadomości, że operacje generała Wrangla rozwijają się pomyślnie.

Wojska bolszewickie cofają się na całym froncie.

Niemcy chcą wygrać G. Śląsk czeską metodą.

Paryż, 18 września (PAT) — Radio. Komisja międzysojusznicza na Górnym Śląsku jest stanowczo zdecydowana pociągać do odpowiedzialności wszystkich sprawców rozruchów. Rozbrajanie ludności cywilnej postępuje wprawdzie zadawalniająco, jednakże nie można przewidzieć końca całej akcji ponieważ wciąż nowe transporty broni napływają do kraju drogą kontrabandy. Gen. Lerond protestuje przeciw zarzutom stronnictwość, podnoszonym przeciw komisji Loda, że plebiscyt na Górnym Śląsku nie będzie się mógł odbyć dopóki nie nastąpi zupełne uspokojenie.

O wypędzenie Hindenburga i Ludendorfa.

Nauen, 17 września (PAT) — Radio. Komuniści berlińscy urządzili szereg zgromadzeń na który ostro atakowali przywódców socjalistów niezawisłych za ich niechęć do przystąpienia do trzeciej międzynarodówki moskiewskiej. Domagali się dalej usunięcia z Niemiec Hindenburga i Ludendorfa.

Hamsun otrzymał nagrodę Nobla.

Nauen, 17 września (PAT) — Radio. Tegoroczną nagrodę Nobla za najlepszą pracę literacką otrzymał według wiadomości z Kopenhagi Knut Hamsun, najznakomitszy współczesny pisarz skandy-nawski.

Straszny los jeńców.

Kraków, 18 września (tel. wł.) — Od delegacji rządu austriackiego, wysłanej do Moskwy w sprawie powrotu jeńców, nadeszły dziś wiadomości, że położenie tych jeńców na Syberji jest przerażające. Pozbawieni są oni zupełnie środków materialnych, żywności i odzieży.

Delegacja wzywa rząd o przedsięwzięcie niezwłocznych kroków, celem przewiezienia nieszczęśliwych do kraju.

Konflikt włoskiego konfliktu robotniczego.

Rzym, 18 września (PAT) — Radio. Konflikt między robotnikami a właścicielami fabryk zdaje się dobiegać końca, wobec przyjęcia przez licznych przemysłowców nowego prawa kontroli fabryk przez robotników.

Sprawa zatargu polsko-litewskiego.

Paryż, 18 września (PAT) — Rada Ligi Narodów zebrała się po południu o godzinie 5 na nieurzędowe posiedzenie w celu zbadania oświadczenia przedłożonego przez rząd polski w sprawie konfliktu między wojskami polskimi a li-

tewskimi na granicy obu krajów. Przedstawiciel Polski p. Paderewski i przedstawiciel Litwy Waldemaras byli obecni na posiedzeniu. Hymans, delegat belgijski, przedstawił raport w sprawie tego oświadczenia, którym rząd polski za-

skoczył Ligę narodów. Następnie Paderewski i Waldemaras dawali Radzie wyjaśnienia w sprawie powyższej. Wyjaśnienia te różniły się pomiędzy sobą.

Litwini tworzą z Wilna stolicę Litwy.

GDANSK, 17 września. (PAT.) — „Danziger neueste Nachrichten” donoszą z Kowna: Pierwszą władzą państwową, która przeniosła się do Wilna, był litewski sztab generalny.

Reszta władz ma również przenieść się do Wilna.

Rząd angielski o Kamieniewie.

Londyn, 17 września (PAT) Havas. Rząd angielski ogłosił deklarację w odpowiedzi na list jaki Kamieniew wysłał do niektórych członków parlamentu. Deklaracja jeszcze raz stwierdza ścisłość wiadomości o bliskich stosunkach Kamieniewa z „Daily Heraldem”, oraz dowodzi, że Kamieniew usiłował wprowadzić w błąd rząd angielski w sprawie pokojowych warunków rosyjskich, dotyczących milioń robotniczej w Polsce. Deklaracja cytuje równocześnie niektóre ustępy, z których wynika, że Kamieniew będąc w posiadaniu komunikatów swego rządu z całą świadomością czynił w nich stosowne zmiany, przy przedstawieniu ich rządowi angielskiemu, mając na celu ukrycie istotnych intencji swego rządu. Wreszcie deklaracja stwierdza że istnieją dowody, iż Kamieniew nie dotrzymał swej obietnicy powstrzymania się od propagandy bolszewickiej w Anglii.

Syberyjska Brygada Piechoty.

Jeszcze przed bardzo niedawnym czasem nazwa „Syberyjskiej Brygady” wywoływała zdziwienie, przykre reminiscencje dzikich twarzy, obramowanych sterczącymi „papachami”, uczucie czegoś niezrozumiałego i obcego. Nie wszyscy wiedzieli, że pod tą nazwą ukrywa się hufiec młodych, najmłodszych synów Polski, prowadzonych do boju przez zahartowanych w ciężkich przejściach tych synów naszej Ojczyzny, co aż na dalekiej, tylokrotnie krwią polską zraszanej ziemi, zorganizowali jednostkę bojową, po wielu, wielu trudach przedarli się do kraju i tu, tworząc kadry nowej brygady, nadali jej przyniesioną z daleka nazwę.

Dzisiaj już „Brygada Syberyjska” znana jest nam wszystkim. Wiemy, iż wyruszyła do boju w najcięższym dla stolicy Polski momencie, pierwszy chrzest ognioy przeszła dnia 14 sierpnia w bitwie pod Borkowem i odtąd, staczając ciężkie walki niemal codziennie, maszerując po 50 wiorst dziennie nieraz o głodzie, bo jak mówią, z dumą siedemnastoletni żołnierze „kuchnie po-

lowe nie mogły nas dogonić”, przyparła wroga aż do granicy niemieckiej i tu stoczyła rozstrzygający bój pod Chorzeliem. Zaznaczyła swą drogę zwycięstwami Serocka, Naselska, Makowa, Pułuska, których ludność witała ją, jak zbawcę.

Znane nam są nazwiska jej dowódców: pułkownika Rum-szy, majora Chłusewicza. Styszeliśmy wszyscy o bohater-skiej śmierci majora Czapli, o dzielnej postawie dywizjonu artyleryjskiego, który bagneta-mi bronił swych armat, o sprawnej pracy nie zważającej na grad kul kompanii łączności, złożonej z synów Wielkopolski, o ciężkich trudach pułków piechoty.

W pierwszym pułku piechoty aż 4 kompanie złożone są z łodzian. To też na wieść o tem, że „przyjechały paczki z Łodzi”, radość i ruch zapanaowały ogromne.

— Proszę pani, czy jest dla mnie paczka?—pytanie pełne niepokoju i oczekiwania.

— Proszę moja paczkę, przedziej — to taki, co o pamięci swoich nie wątpi.

— Ależ dla mnie napewno musi być list, proszę pani, — prawie z wyrzutem mówi ktoś, czyjego nazwiska nie odnajdujemy na żadnej z przywiezionych posyłek.

Nagle rozchodzi się wiadomość o tem, że „Łódzki Czerwony Krzyż” przysłał 300 kompletów bielizny.

— Proszę pani, mnie bolszewicy zabrali wszystko, a jestem z Łodzi.

— Ja byłem ranny, jestem „łodziak”, nie mam koszuli.

— O jej, jaki wspaniały fa-sunek, ci z Łodzi to mają dobrze — mówi z gorczyca jakiś fantastycznie obdarty „taki, co uciekł z niewoli”, a rodzinę ma gdzieś daleko, aż pod Tarnowem... i ze zdumieniem dowiaduje się, że otrzyma „Łódzki” garnitur.

Łodzianie mają tryumfalne miny i zdają się mówić wszystkim: „widzicie, jak o nas pamiętają, specjalnie do nas przyjechali”.

Również dumni są tylko kaliszczanie, których miasto przystało wspaniale podarki, wystarczające na zaopatrzenie w potrzebne rzeczy wszystkich, pochodzących z Kalisza żołnierzy syberyjskiej brygady.

Czy i Łódź otoczy taką opieką swych synów? Na pytanie to, wielokrotnie zadawane, trzeba było odpowiadać twierdząco, prawda?

Atak czołgów.

Podajemy poniżej za krakowskim „Kurjerem Ilustrowanym” opis działalności tak dobrze nam znanych czołgów.

Wybitna działalność czołgów na naszych frontach bojowych wywołała ogólne uznanie, które w kilkakrotnie dawał wyraz sztab generalny w biuletynach wojennych. I na froncie małopolskim w ciągu kilku ostatnich tygodni użyte w boju czołgi świetnie spełniły poruczone sobie zadania.

Pod Mikulinicami w trzydniowej bitwie III kompania czołgów odznaczyła się, odrzucając znaczne zastępy nieprzyjacielskie, daleko posunęte w głąb naszego kraju — nad Brzeg Seretu, a dostawszy się na tyły bolszewickie, wywołała zwiastując w rejonie Nastasowa—Mikuliniec w formacjach wroga nieopisaną zamęt i przerażenie.

Nowy raid czołgów w ubie-

głym tygodniu uwieńczony został nader pomyślnym wynikiem. Znowu hordy bolszewickie zostały rozproszone, a zamiary przerwania naszych stanowisk w zupełności udaremnione.

Przywieziono kolejną czołgi na miejsce postoju. Załoga wobec zapowiedzianej akcji pozostała w pełnym pogotowiu. Późnym wieczorem od dowódcztwa armii nadszedł rozkaz: „Czołgi na front!”

Po północy na daną komendę: „Do wsiadania!” stoczyły się czołgi ze swych legowisk na torach kolejowych i rychło wyciągnięte w długą kolumnę marszową ruszyły we wskazanym kierunku do wsi P. Wiosna miała tworzyć punkt wyjścia dla akcji bojowej kompanii czołgów, które po dwóch godzinach stanęły u swej podstawy operacyjnej. W sąsiednim lesie stały wędry bolszewickie. Najbliższym celem marszu czołgów była sąsiednia wiosna B., gdzie znajdował się batalion bolszewickiej piechoty.

Ciemność nocy ustępowała powoli, świt począł szarzać,

„Kółko Opieki nad żołnierzami Brygady Syberyjskiej”, mieszczące się w Warszawie, przy ul. Hortensji 2, nawiązuje kontakt z osobami, pragnącymi wziąć udział w jego pracach.

Poczta lotnicza.

Od poniedziałku dnia 20 go września b. r. zostaje zaprowadzona napowietrzna komunikacja pocztowa między Warszawą—Pragą—Strasburgiem i Paryżem.

Do przewozu dopuszczone będą narazie urzędowe i prywatne przesyłki pocztowo-listowe to jest listy, kartki pocztowe, papiery handlowe, druki, gazety i próbki towarowe, tak zwykłe, jak i polecane, adresowane do: Pragi, Strasburga, i Paryża, lub do miejscowości w Czechosłowacji, Alzacji i Lotaryngji oraz Francji.

Oplata za przesyłki składać się będzie z opłaty pocztowej według taryfy dla przesyłek zagranicznych (Dz. Ustaw. № 681/1920), pobieranej przez nalepienie znaczków pocztowych i z opłaty dodatkowej za przewóz samolotami, pobieranej w gotówce za każdą przesyłkę.

Oplata dodatkowa będzie wynosić za wszelkie rodzaje przesyłek za każde 20 gramów wagi lub część tychże: do Pragi względnie Czecho-Słowacji 5 fr., do Strasburga względnie Alzacji i Lotaryngji 8 fr., do Paryża względnie Francji — 10 fr.

ROZPORZĄDZENIE RADY OBRONY PAŃSTWA

z dnia 20-go lipca 1920 roku w przedmiocie doraźnych zapomóg dla rodzin ochotników

Art. 1. Rodziny szeregowych, którzy po dniu 6 lipca za 1920 r. zgłosili się jako ochotnicy do służby czynnej w Wojsku Polskiem, w myśl wezwania Rady Obrony Państwa z dnia 3 lipca 1920 r. („Monitor Polski” z dnia 5 lipca 1920 r. Nr. 148), otrzymują jednorazową bezwrotną zapomogę pod niżej wymienionymi warunkami:

Art. 2. Prawo do otrzymania zapomogi przysługuje:

a) żonie, także separowanej, o ile szeregowy obowiązany jest ją utrzymywać.

a) dzieciom ślubnym i nie ślubnym;

b) rodzicom oraz nieletniemu rodzeństwu, o ile szeregowy nie ma żony ani dzieci.

Art. 3. Zapomoga wynosi dla osób, wymienionych w punktach a) i b) art 2 łącznie 1000 marek, a dla osób, wymienionych w punkcie c) tegoż artykułu, łącznie 300 marek.

Art. 4. Prawo do otrzymania zapomogi mają tylko ci członkowie rodziny, którzy udowodnią, że bezpośrednio przed wstąpieniem do wojska ochotnik faktycznie ich utrzymywał oraz, że przez jego wstąpienie do wojska utracili niezbędną do ich utrzymania pomoc z jego strony.

Łódzkie biuro Koła mieści się tymczasowo przy ul. Pułstaj 22 i prosi wszystkie osoby zainteresowane o zwracanie się do niego.

H. B—wnā.

Opłatę tę będzie się uiszczać w walucie polskiej według przeciętnego kursu franka francuskiego. Przeciętny kurs franka będzie się ustalać co miesiąc. W miesiącu wrześniu i październiku kurs 1 franka równa się 16 markom.

Przesyłki poczty lotniczej muszą być całkowicie opłacone, zaopatrzone adresem nadawcy i nadawane przy okienkach. Narazie będą one przyjmowane tylko w urzędzie pocztowym Warszawa 1, a termin przyjmowania w innych urzędach pocztowych ogłosi się osobno.

Czas przelotu wynosić będzie przeciętnie: z Warszawy do Pragi 8 godzin do Strasburga (Alzacja) 6 godz. do Paryża 9 godz.

Odloty z Warszawy będą się odbywały przeciętnie cztery razy tygodniowo każdym razem o 8 godz. rano.

Za przesyłki, które później nadejdą do miejsca przeznaczenia, aniżeli przesyłki, wyprowadzone w zwykłej drodze pocztowej, zwraca się na żądanie nadawcy lub odbiorcy w całości należność dodatkową za przewóz samolotami.

Art. 5. Otrzymanie zapomogi nie wpływa na prawo do zasiłku, należnego członkom rodziny szeregowego w myśl rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 20 lipca 1920 r. o zasiłkach wojskowych dla rodzin osób, pełniących służbę w Wojsku Polskiem z poboru i ochotniczo (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 68, poz. 418).

Art. 6. Zapomogę wypłaci Komisia gospodarza tego bataljona zapasowego, względnie powiatowa komenda uzupełnień, do której ochotnik zgłosił się do służby wojskowej.

Art. 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 8. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Naczelnik Państwa i Przewodniczący Rady Obrony Państwa:

(—) J. Piłsudski
Prezydent Ministrów:
(—) W. Grabski.

Do górnoślązaków

Komitet Zjednoczenia Górnośląska z Rzeczpospolitą Polską uprasza wszystkich zarejestrowanych Górnoślązaków i Górnoślazaczki, by w razie zmiany miejsca pobytu (zmiany siedziby, wstąpienia do wojska i t. d.) komunikowali o tem niezwłocznie Komitetowi wraz ze wskazaniem obecnego miejsca zamieszkania (względnie przydziału wojskowego).

Od wydawnictwa.

W celu uniknięcia przewier w dostarczaniu pisma, prosimy o uregulowanie najpóźniej do 15-go września prenumeraty za miesiące zaległe jak również za miesiąc wrzesień w administracji „Kurjera Łódzkiego” w godzinach od 9 rano do 7 wieczorem.

sie do ataku przeciw czołgom.

Te tymczasem rozwinawszy się w formację bojową, szybko pomknęły naprzód gościnnym ku bolszewickiemu gniazdu. Szybki ogień, kierowany z armatek i kulomiotów czołgowych, wywołał wśród szeregow nieprzyjacielskich wielkie zamieszanie. Kawalerja kozacka zaczęła się mieszać a tabory skempredzej w pedzie wycofały się ze wsi R.

Pragnąc podtrzymać atak czołgów, bolszewicy podcięli kilka drzew wielkich i starzych i zwałili je w poprzek gościnnica obok siebie, powiazali gałęzie i pnie drutem, zdjętym za słupów telegraficznych, i utworzyli w ten sposób wysoką na 1 metr barykadę, myśląc, że powstrzyma ona napór czołgów. Sami usadowili się na położonym wyżej omentarzu wiejskim, na krzyżach i na grobkach poumieszczali kulomioty i skierowali silny ogień na barykadę, ostrzeliwaną ponadto przez dwie baterje bolszewickie.

Nadciągnęły czołgi.. Pod-

sunęły się momentalnie pod barykadę i poczęły ją forsować. Dźwignął się najpierw w górę dziób pierwszego czołga, pólamał gałęzie, a wsparł się na ognie, przeszedł szybko i łatwo barykadę, za nim drugi, trzeci, czwarty i... szereg następnych.

Bolszewicy struchleli, padła ich silna zapora, w której całą nadzieję oporu skutecznego pokładali.

Nieopisany popłoch owidniał piechotę, zgrupowaną na omentarzu. Czerwonoarmiejcy rzucili się w panicznym przestraszu przez pola ku wsi R. Ich śladem pognął gęsty ogień z czołgów i czwórki poczoł w gromadzie uciekającej wielkie szczyby. Daremnie ostrzeliwowały gościnnice bolszewickie baterje.

Wiosna B. została zdobyta. Trzy bolszewickie pułki uniknęły ochempredzej w kierunku północno-wschodnim.

Bolszewicy ponieśli straty znaczne. W ogniu kulomiotów legło wielu z piechoty i jazdy.

Czołgi zatrzymały się w

Kupujcie Pożyczkę Odrodzenia

Korzystajcie z tego, że termin zapisów przedłużony został do końca września.

Z miasta i okolic.

Rejestracja pretensji wojennych.

k) Urzędnicy i nauczyciele wszelkich kategorii szkół i władz szkolnych rządowych, samorządowych i publicznych, emeryci powyższych kategorii oraz wdowy i sieroty po nich pozostałe, chcąc zarejestrować swe pretensje do rządu rosyjskiego, wynikające ze stosunków służbowych, mają zgłosić się do biura Inspektora Szkolnego, ul. Piramowicza 5, po odbiór kwestionariuszy w tym celu ustalonych.

Dodatki miejskie dla kawalerów.

k) Na wniosek wiceprezidenta Wojewódzkiego Magistrat postanowił przyznać, począwszy od pierwszego września, samotnym pracownikom i robotnikom miejskim po uprzednim zbadaniu przez Wydział Opieki Społecznej ich stanu materialnego i rodzinnego dodatki na rocznie, pozostające na całkowitem ich utrzymaniu, w tej samej wysokości, w jakiej wypłaca się tonatym dodatki rodzinne.

Dla biednej inteligencji.

—) Komitet rozdziału darów amerykańskich dla biednej inteligencji przyjmuje zgłoszenia w lokalu łódzkiej Okręgowej Rady Opiekuńczej, Przejazd 4, II p. w godzinach od 10—12

w południe i od 3—5 po południu.

O dary powyższe ubiegać się mogą wyłącznie rodziny biedne ze sfer inteligencji i w tym celu winny złożyć w biurze podanie z wyszczególnieniem: a) dokładnego adresu, b) ilości członków rodziny, c) zawodu, d) uzasadnienie niezamożności.

Pożądane jest, by podanie było zaopatrzone opinią władzy petenta. Emerytom wyda zaświadczenie władza, przy której ostatnio służbę pełnili.

Z Przytułku Noclegowego.

c) Magistrat m. Łodzi wystąpił do Łódzkiego Chrześc. Tow. Dobr. z propozycją umiastowienia Przytułku Noclegowego, który jednakże pozostawałby nadal w posesji Towarzystwa przy ul. Cmentarnej.

Posesję tę magistrat deklaruje odrestaurować kosztem 30 tysięcy mk., które ubezpieczone byłyby na hipotece tej nieruchomości.

Z Przytułku Położniczego.

c) Niedawno komunikowaliśmy, iż przy łódzkim Przytułku Położniczym projektowana jest szkoła dla akuserek.

W tych dniach Rada Zarządzająca Łódzkiego Chrześc. Tow. Dobroczynności, pod opiekę którego Przytułek pozostaje, aprobowała projekt organizacji szkoły, którą prowadzić będzie pod swoim protektoratem.

Do starań o koncesję na szkołę tę i do wcielenia całego projektu w czyn, został delegowany zarządzający Przytułkiem Położniczym dr. Michalski.

Nauczycielski Komitet Pracy Obywatelskiej.

c) Na konferencji nauczycielskiej, zwołanej przez Inspektora Szkolnego Okr. Powiat. p. Kamińskiego, przy udziale dwudziestu delegatów nauczycielstwa zawiązany został „Nauczycielski Komitet Powiatowy Pracy Obywatelskiej”, który ma za zadanie urabiać lud polski w kierunku obywatelskim za pomocą odczytów, pogadanek, wieców, teatrów amatorskich, kół młodzieży, czytelni, bibliotek, kursów dla analfabetów i t. p., które komitet będzie organizował bądź samodzielnie, bądź przez współpracę z organizacjami państwowo-obywatelskimi.

W żadnych działaniach partyjno-politycznych Komitet udziału brać nie będzie.

Biuro Komitetu mieści się w Inspektoracie Szkolnym Okręgu Łódzkiego, Południowa № 4.

Losy szpitala dla dzieci Anny Marii.

(c) Komitet szpitala Anny Marii w swoim czasie odniósł się do Zarządu miasta z memorjałem w którym — żaląc się na niskie stawki plac za leczenie chorych dzieci, jakie magistrat płacił — dowodził, iż wskutek tych niskich stawek szpital w padł w poważne deficyty.

Opierając się na drobiazgowych wyliczeniach kosztów utrzymania. Komitet żądał podwyższenia stawek plac magistrackich, oraz asygnowania wydatniejszego zapomogi na pokrycie deficytu.

Z podobnym również memorjałem Komitet zwrócił się i do Łódzkiego Chrześc. Tow. Dobroczynności, proponując jednocześnie ratunek instytucji przez nasilenie kasy komitetu w odpowiednie fundusze na dalsze prowadzenie szpitala, lub umiastowienie ewent. u państwowienie instytucji.

Sprawa ta była przedmiotem rozważania tak w magistracie, jak również w Towarzystwie Dobroczynności.

Rada Zarządzająca tego Tow. wyraziła opinię, iż szpital winien pozostawać nadal pod opieką Tow. Dobroczynności i zwrócić się do Ministr. Zdrowia i do nadzwyczajnego komisariatu do walki z chorobami zakaźnymi, z prośbą o asygnowanie wydatniejszych zasiłków i oprócz tego przedsięwzięcie wszelkie możliwe środki w celu ratowania instytucji od upadku.

Nie może być dwóch zdań, iż w dążeniach tych społeczeństwo łódzkie winno po-

pierać Towarzystwo Dobroczynności w jaknajszerszych granicach, aby sympatyczną instytucję ocalić od wypadku i potrzeby likwidacji.

Węgiel dla Łodzi.

k) Celem zaopatrzenia w zapas węgla instytucji użyteczności publicznej, jak szkoły, szpitale, ochrony i t. p. Wydział węglowy przy magistracie zaopatruje takowe obecnie w trzymiesięczny przydział.

Dzięki powiększaniu się taboru kolejowego przez sprowadzanie i montowane węglarki pulmanowskie z Ameryki, dostawa węgla zwiększyła się wydatnie, wskutek czego powiększono rządowy przydział kontyngensu węgla dla Łodzi i zapełniono węglem składy magistrackie.

Ludność wkrótce otrzyma większe ilości węgla na legitymacje, po zaspokojeniu przez Wydział Zaprowiantowania grodu ziemniaczego, gdyż cały personel składów jest przeciążony masową sprzedażą ziemniaków na placach.

Uchylenie cen maksymalnych

k) Okręgowy Urząd Walki z Lichwą w Łodzi uchylił dotychczas obowiązujące ceny maksymalne na ziemniaki i ich przetwory w obrocie pozakontyngensowym, jak na mąkę, chleb, nabiał, przetwory nabiałowe, oraz jaja, z zastrzeżeniem, iż wszelkie przejawy lichwy wojennej przy sprzedaży powyższych artykułów będą ścigane podług nowej ustawy.

Ceny maksymalne będą ustalać Komisje badania cen, a do czasu ich powstania komisje aprowizacyjne przy starostwie i magistracie.

Drzewo dla inwalidów.

Zarząd Powiatowego Koła Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, za wiadamią swych członków, że sprzedać drzewo szczapowe za okazaniem nowej legitymacji po 8 pudów na członka. Cena 1 puda 28 mk. Skład Pilerskiego, Rzgowska, za linią obwodową Nowe-Chojny, naprzeciw fabryki Johna.

Sprzedaż odbywać się będzie od dnia 20 do dnia 22 b. m.

Z Sali Sądowej.

Sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Witkowskiego rozwał sprawę 28 letniej Ewy Dziedzic, oskarżonej o zabójstwo swego dziecka.

W kwietniu 1920 r. mieszkanka wsi Rokitnice Ewa Dziedzic w trakcie dochodzenia policyjnego zeznała, iż na kilka dni przedtem urodziła dziecko niesłubne, rzekomo nieżywe i zakopane w ziemi.

Istotnie po odkopaniu ziemi, na głębokości pół metra znalezione zostały przykryte szmatami zwłoki noworodka płci żeńskiej.

Po dokonaniu oględzin okazało się, że dziecko zmarło wskutek powolnego zaduszenia i że owinięte w gałgany wkrótce było przysypane ziemią.

Na sądzie oskarżona zeznała, że nie pozbawiła życia dziecka lecz samo się zadusiła.

Sąd skazał podsadną na 6 miesięcy więzienia, zaliczając jej na poczet kary 5 miesięcy aresztu prewencyjnego. (a)

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski.

Dzielnia 18.

Dzisiaj o godz. 8 po poł. po cenach popularnych krótko chwila żołnierska S. Bogusławskiego „Opieka wojskowa”, o godz. 8 wiecz. po raz 6-ty 4 aktowa sztuka Z. Wójcickiej-Chylewskiej „Jeszcze wczoraj”.

W poniedziałek po cenach znizowanych po raz 12-ty „Opieka wojskowa”.

We środę premiera 3 aktowej sztuki J. Szaniawskiego „Papierowy kochanek”.

Wytworna tę satyrę obyczajową, która otrzymała całkowicie nową artystyczną stylową wystawę art-mal. A. Proszki, niezwykle starannie przygotował dyr. Zelwerowicz.

Z ruchu wydawniczego.

Główny Urząd Statystyczny w Warszawie (Aleje Jerozolimskie № 80/80 a) przystąpił do wydawania Miesięcznika Statystycznego. Obecnie ukazał się zeszyt 1, 2 i 3 tomu I. Zeszyt zawiera szereg rozpraw naukowych, między innymi obszerną pracę Dr. A. Ciaglińskiego p. t. „Zasady statystyki szpitalnej” (rzecz ta ukazała się również w oddzielnej odbitce). Dalej znajdujemy projekty organizacji i poszczególnych działów statystyki, bibliografie, kronikę.

Część druga, Biuletyn Statystyczny, zawiera najnowsze dane z zakresu statystyki pracy, rolnictwa, stosunków robotniczych, statystyki cen, stosunków kredytowych i finansów, ponadto statystykę narodowościową b. dzelnicy pruskiej, terenów plebiscytowych i Śląska Cieszyńskiego.

Do zeszytu dołączono sprawozdanie z handlu zagranicznego w listopadzie i grudniu 1919 r. oraz projekt kwestionariusza spisu ludności.

Składajcie ofiary na fundusz plebiscytowy.

wsi R. czas jakiś. I wówczas czołhowi i piwnicy poczęły wysuwać się gromadki wiościjan i mimo ognia, jakim nieprzyjaciel zalewał wieś R., przeleknione i trwożne, przypatrywały się niewidzianym nigdy żelaznym smokom.

Czołgi ruszyły wnet do nowego ataku, skierowanego ku wsi F. i S. Rozwinęły się znów w bojową tyralierę, a zaledwie tylko przekroczyły skraj lasu, gdy zaatakowane zostały przez jedną baterję i dwie pancernki, stojące poblizu na linii kolejowej. W gradzie ich ognia czołgi musiały poddać naprzód w linię zygawkowatej i dzięki temu wyszły z tego ognia bez szwanku.

Jeszcze jedna pozostawała przeszkoda, którą tworzyły okopy piechoty, silnie odrutowane, bronione na przedpolach przez baterję i dwa pociągi pancerne. Równą linią tyralierską zdążyli ku nim czołgi, a gdy zbliżyły się na 300 metrów — liczna obsada okopów w popłochu poczęła umykać ku wymienionym powyżej wsiom. Wielu bolszewików padło w tym panicznym odwrocie.

Wież O. S., a niebawem i trzecia F. zostały przez czołgi zdobyte w krótkim czasie. Niebawem nadsięgnęły od-

działy naszej piechoty, które wprost nadały za czołgami zaledwie mogły, poczem zajęły zdobyte wieś. Czołgi nie spoczęły, ale w pogotowiu oczekiwały przeciwności nieprzyjacielskiej, która też po pewnym czasie, wsparta silnym ogniem pancernych pociągów, nastąpiła. Ale daremny był jej trud, znów po stronie przeciwnika wielkimi stratami okupiony. Czołgi zaraz w pierwszym ataku rozbiły szeregi nieprzyjacielskie i zmusiły je do zupełnego odwrotu aż za wzgórze, położone tuż za linią kolejową.

Sukces wielki uwieńczył trud naszego żołnierza, który w ciągu niewielkiej ilości godzin przełamał kilkakrotnie zaciekle bronione linje nieprzyjacielskie i przyprowadził przeciwnika o znaczne straty.

Zabitych bolszewickich żołnierzy towarzysze czempredzej uwozili z pola walki. Padło w owej walce z czołgami trzech pułkowników, kilkunastu oficerów sztabowych i przeszło 100 żołnierzy zostało zabitych, wielu też było rannych.

Nazajutrz biuletyn wojenny głosił:

„W walce na południowym froncie odznaczyły się wybit-

Roman Pobóg Zarzycki

Nauczyciel 6-klasowej szkoły handlowej miejskiej.

Po długich i ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem dn. 17 b. m. przeżywszy lat 34. Wyprowadzenie drogich, nam zwłok na Stary Cmentarz katolicki ze stacji tramwajów zgierskich w Łodzi nastąpi w niedzielę dnia 19 b. m. o godz. 4 po południu, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i kolegów

STROSKANA RODZINA.

Ostatnie wiadomości

General kapłani w służbie sowieckiej.

Gdańsk, 17 września (PAT) — „Danziger neueste Nachrichten“ donoszą z Rygi, że wśród członków bolszewickiej delegacji pokojowej znajduje się były minister Rosji cesarskiej, Pollwanow.

O ochronę czi Naczelnika Państwa.

Warszawa, 18-go września (PAT) — Kurjer Warszawski donosi: wczoraj wieczorem obradowała Rada Obrony Państwa. W zastępstwie Naczelnika Państwa przewodniczył obradom prezydent ministrów

Witos. Po dłuższej dyskusji przyjęto projekt ustawy o ochronie czi Naczelnika Państwa. Ustawa przewiduje karę do trzech lat więzienia i 10 tysięcy marek grzywny za obrazę Naczelnika Państwa popełnioną drukiem, słowem lub rysunkiem. Ponadto zatwierdzono szereg spraw natury prawniczej.

G I E Ł D A.

Warszawa, d. 17 września 1920.

Ruble car. a 100 387
Ruble car. a 500 315-310

Ruble dumskie a 1000	95-118	Rudzki	4080 3950-3975
Ruble dumskie 250	71-75	Starachowice	12000 11900
Dolary St. Zi.	245-260	Warszawskie Tow. fabr. cukru	6300-6250
Dolary kanad.	194-210	Zawiercie	—
Franki franc.	17 25-17 75	Zyrardów	7600-7600
Franki belg.	17 75-18 25	Bank Handlowy Łódzki	1500
Franki szwajc.	41 25 42	Firlej	2215-2200
Funty szterl.	900-925		
Marki niem. 1000	465-475		
Korony austriackie	92-94		
Korony czeskie	—		
Korony szwedzkie	47-48 50		
Korony duńskie	34-35		
Korony norweg.	34-35		
Leje rumuńskie	5-5 25		
Liry włoskie	10 25-10 75		
Marki fińskie	—		
Florety holenderskie	78 79 50		
Bank Handlowy w Warszawie	2575-2600		
Bank Kupiecki Łódzki	—		
Borkowski	2585-2700-2650		
Lilrop	4900 4940		

Komunikaty.

Zebrań Majstrów Cechu Kowalskiego odbędzie się dn. 20 września r. b. punktualnie o godz. 4 po poł. w gmachu Resursy Rzemieślniczej ul. Kilińskiego Nr 117, na które zaprasza

Zarząd.

Vertex
z osłonionymi drucikami najtrwalsze i najoszczędniejsze

Załad. Elektryczne Westinghouse Warszawa

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w m. Łodzi położone, z powodu niezapłacenia raty majowej 1920 r. wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godzinie 11-ej z rana w kancelarii Wydziału Hypotecznego przy ul. Średniej Nr. 427/19 w m. Łodzi przed wyznaczonymi notariuszami, a mianowicie:

№ listy	№ Hypoteczny	Ulica	pożyczki Rubli	Zaległość wynosi		Wadium		Suma licytacyjna	Przed notariuszem	Termin licytacji
				Mk.	fen	Mk.	fen			
1	185	Podrzeczna	5500	4300	75	2376	—	17820	Bronisławem Lisowskim	16 grudnia 1920
2	199	Wolborska	16000	11706	72	6912	—	51840	Aleksandrem Smolińskim	16 " "
3	240	Nowy Rynek	29000	22844	64	13528	—	93960	Walerianem Ryfińskim	16 " "
4	251a	Cegielniana	86000	57497	90	37152	—	278640	Czesławem Chrzanowskim	16 " "
5	259	Piotrkowska	61200	47140	12	26438	40	198288	Stefanem Kornem	16 " "
6	260	"	57600	46671	68	24888	20	186624	Juljanem Ładą	17 " "
7	480	Średnia	45000	3487	56	19440	—	145800	Włodzimierzem Kosińskim	17 " "
8	489a	Wschodnia	56700	44690	66	24494	40	188708	Janem Andrzejewskim	17 " "
9	819f	Długa	7500	6500	80	3240	—	24800	Wiktorem Sarosiekim	17 " "
10	803e	Lipowa	30000	22380	80	12960	—	97200	Władysławem Mędrzeckim	17 " "
11	1088	Kilińskiego	31900	22792	54	18780	80	103356	Kazimierzem Rossmanem	20 " "
12	1144	"	10200	7801	53	4406	40	33048	Walerianem Ryfińskim	20 " "
13	1144c	"	23500	18080	41	10152	—	76140	Czesławem Chrzanowskim	20 " "
14	1277de	Niska	20000	14886	16	8640	—	64800	Bronisławem Lisowskim	20 " "
15	1489	Kilińskiego	8000	4692	97	3456	—	25920	Stefanem Kornem	20 " "

Wrazie gdyby dzień wyznaczony, dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

HURTOWO a także detalnie towary wysortowane

Szajblera, Gromana, Zawiercie, Poznańskiego

Specjalne ceny dla kooperatywy i sklepów

M. ORBACH Konstantynowska 3

Elektrownia Miejska miasta Wielunia poszukuje samodzielnego

Buchaltera

Oferty z odpisami świadectw i podania żądanych warunków, składać do Zarządu tejże Elektrowni

KUPUJĘ

placę najlepsze ceny za złoto, srebro, BRYLANTY, garderobę, bieliznę, kapy, pluszowe, oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia nr. 32 poprzeczna ołczyńska 1 p. 13.

L. MILICH.

Kupuję najlepsze ceny za brylanty

złoto stare srebro, perły, futra, stare zęby i garderobę Piotrkowska nr. 9, dwa oficyna II p.

P. Kohn.

Przed 5-ma tygodniami zaczął

Władysław Sobczak Północna 26 zgubił kartę naftową.

Krojoznia

zarządzająca pracownią damską poszukuje osoby na takie stanowisko. Oferty pod „Krojoznia“ ul. „Kurjera“ Łódzkiej.

Buchalter szuka kandydatów na stanowisko buchaltera. Oferty proszę składać w Administracji pod „Buchalter A. E.“

Dr. Z. Ługowski

Konstantynowska 31 przyjmuje od 4-7 pp. Choroby kobiece i akuszeria.

Dwa pokoje z kuchnią, gazową i oświetleniem i kuchnią gazową do odstąpienia. Adresy proszę składać w Administracji pod „B. L. 97“.

ROLNIK Sp. z o. odp. z **Poznań**

Plac Wolności 8.

depesze: Spółrolnik - Poznań

Handel Ziemiopłodami

poleca

Ziemniaki

i wszelkie inne płody rolne w wolnym handlu

OGŁOSZENIE.

Posiadacze karty żywnościowej okresu 125-go (września) uprawnieni są do nabycia:

2 funtów soli ciemnej na odcinek Nr. 1	1
1 funt chleba żytniego	8
2 " " " " " "	9
2 " " " " " "	10.

Magistrat.

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki.

Łódź, dnia 18 września 1920 r.

Ogłoszenie.

Wydział Zdrowotności Publicznej z dnem 15 września r. b. urządza jednoroczny kurs nauki pielęgniarstwa. Nauka służyć będzie z praktycznych zajęć w szpitalach oraz wykładów teoretycznych. Kandydatki odpowiadają musza następującym warunkom:

- wiek od 18 do 35 lat
- należyty stan zdrowia
- wykształcenia w zakresie 4-ech klas szkoły średniej lub 6-ciu klas powszechnej szkoły ludowej.
- pozwolenie rodziców w razie niepełnoletości.
- świadectwo polecające od osoby poważnej i znanej w mieście.

Zapis kandydatek odbywa się codziennie od godziny 10 do godz. 12 w gabinecie naczelnego lekarza szpitala przy ul. Zakątnej nr. 44 do dnia 1 października 1920 r.

Magistrat.

Zdaj

elektrotechnicy-nawijacze

potrzebni są zaraz

Tow. Akc. Polskich Zakładów Elektrotechnicznych **„Siemens”**

Warsztat Łódź, Piotrkowska 96.

Włoszenia drobna

Harcerze i młodzież. Nadeszła specjalnie dla was piękna mięska, szeroka, szera flanela na bluzę zimową sportową satyna czarna na szkolne i biurowe fartuchy. Rzeszki i sztuki romantycznych towarów lokrowych. Kilińskiego (Wiozowska) 40, m. 10. Ważne dla wracających z Ukrainy i Rosji.

Kto chce sprzedać swój dom, wille, majątek ziemski, interes handlowy itp. niech się zgłosi do Domu Handlowego Tasiujski, Piotrkowska 90. Komunikacja bezpłatna!

Sprzedam odtowione umeblowanie z 2 pokojami i kuchnią z powodu wyjazdu Zachodnia 30 m. 23.

Urządzenie do sprzedania Aleksandrowska 6, Wólczyce

Plandeka do sprzedania 6-tokiel długa 4 szeroka Wiadomość Średnia 99 Szumiński

Nauczyciel gimnazjalny, specjalność: przyroda, historia Polski poszukuje posady w łódzkich szkołach średnich. Oferty proszę składać do „Kur. Łód.” sub „Mieszkanie”

Potrzymany czeski stolarz, Zachodnia 32.

Przybił się pies rasy wiedeńskiej. Odebrać za zwrot kosztów Ogrodowa 24 dnia 11 m 20

Młoda paniątka z 4 kl. wykształceniem oraz pisząca biegle na maszynie poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty proszę składać w adm. „Kurjera Łódzkiego” pod K. K.

Młoda paniątka poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty proszę złożyć do Adm. „Kurjera Łódzkiego” pod lit. J. M.

Poszukuje dwuciołki kuchnia. Pośrednictwo wynagrodzone. Oferty do „Kur. Łód.” sub „Mieszkanie”

Poszukuje pokojowca do umiarkowanego wyżywienia. Oferty pod „Pokój” w Administracji „Kurjera Łódzkiego”

Zagubione dokumenty

J. Kuperoberg, ul. Skwerowa 8, zgubił książeczkę legitymacyjną na chleb dla 6 osób

C. Nam Najman, Dolna nr. 10 zgubił kartę rejestracyjną rocznik 1882.

Dawid Chojnacki, Bzdrowska 11, zgubił kartę rejestracyjną rocznik 1882.

Fajga Liba Mordkowitz zgubiła paszport rosyjski wydany w gm. Kadoszyce pow. Kolskiego.

Franciszka Krawczewicz, ul. Średnia 13, zgubiła książeczkę legitymacyjną na chleb na 4 osoby

Hieronim Kucyński, Nowo-Aleksandryjska 18 zgubił kartę węglową.

Hela Harenzowska, Podrzeczna 12 zgubiła kartę węglową.

Hilary Sosnecki zgubił paszport polski, wydany w Przedborzu.

Hana Grzelowska zgubiła paszport polski wydany w Łodzi.

Hersz Kamionka, ulica Wólczańska 4 zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi, kartę węglową oraz książeczkę legitymacyjną na chleb dla 5 osób.

Hedryka Szwajcer zgubił paszport niemiecki wydany w Kaliszu.

Joachim Ginzburg ul. Wólczańska 10 zgubił kartę węglową

Josif Bialek zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Isaak Lewkiewicz zgubił paszport zagraniczny, wydany w Łodzi

Józef Jakubowicz zgubił paszport polski wydany w Łodzi

Julja Sarnowicz zgubiła paszport polski wydany w Łodzi.

Józefa Kluczyńska zgubiła paszport niemiecki wydany w Żyrardowie

Josek Hersz Abramowicz, Północna 21, zgubił kartę rejestracyjną wydaną w Łodzi.

Lucjanowi Krakowskie-mu skradziono paszport niemiecki wydany w gm. Wodźmierzy, kartę rejestracyjną, wydaną w Łodzi oraz 4 tyś. marek.

Moszek Polak zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi

Naenna Rzeżek, Nowomiejska 25 zgubił kartę rejestracyjną rocznik 1887.

Stefania Łuczak zgubiła paszport polski wydany w Łodzi

Symona Krowiczka zgubił paszport rosyjski wydany w Konstantynopolu

Wiktoria Szyrek zgubiła paszport polski wydany w gm. Mała Chrupale pow. Sieradzkiego.

Władysław Steibert zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi

Zygmunta paszport rosyjski wydany w Łodzi, na imiona Chwały, Chwały Krakowskie

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

9-10	choroby chirurgiczne uszu gardła i nosa	codzien.	dr. Goldberg
9-10	choroby oczu	"	dr. Garliński
10-11	choroby wewnętrzne	"	dr. Magdzicki
11-12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11-12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
	chor. wewnętrzne i dziecięce (płuc i serce)	"	dr. Osiecki
12-1	choroby kobiece	"	dr. Ksaw. Jasiński
6-7	choroby chirurg. i kobiece	"	dr. Artyfikiewicz
12-1, 2-3	chor. skórne i wener	"	dr. Skusikiewicz
4-5	choroby nerwowe	pon. środ. i piątek codzien. prócz środy i sob.	dr. Mittelstaedt
2-3	choroby oczu		dr. Michalski
3-4	chor. wewn. i dziecięce		dr. Jokiel

UWAGA: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt Porada 20 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy

J. N. Rożyński

Poznań

ul. Półwiejska 37

DESTYLARNIA

— i —

Fabryka Likierów

Poleca swoje wyroby przedniej jakości i przyjmuje zamówienia wagonowe.

Specjalność.

„Łodziańska”

oraz wszelkie materiały piętne n° dla młodzieży szkolne po cenach niższych dla zrzeczeń i kooperatyw odpowiedni rabat.

A. U. Luksenberg Łódź,

Piotrkowska nr. 31.

Kajety

Sprzedawca (czyjni)

branży bawełnianej, rutynowany, chrześcijanin, polak, potrzebny do poważnej firmy. Oferty pod lit. A. S. składać w Redakcji niniejszego pisma.

Wyrób FUTER

przyjmuje się na bieżący sezon zimowy wszelkie roboty futrzane dla panów i pań

Zusmanek i Dawidowicz

Piotrkowska 19

Kudno i sprzedaż wszelkich futer

2,000 (Dwa tysiące) marek nagrody

otrzyma kto znajdzie **PAPIERY,** zawierające rękopis zagubiony w drodze odbytej pociągami pocztowymi z Kalisza do Warszawy, dnia 2 września, w czwartek w rękopisie są zebrane wiadomości o rewolucji 1831 roku, w Kaliszu. Zawiadomić: **Parczewski Warszawa Wilcza 21, m 6**

Hurtowy skład towarów Manufakturowych

I. Drucker

Łódź Piotrkowska nr. 45.

(wejście przez sieć) poleca wielki wybór towarów bawełnianych różnych firm po cenach fabr.

UWAGA: dla spółek rolniczych i kooperatyw specjalny rabat

Dr. medycyny Tadeusz Baranowski

specjalista chorób zębów i jamy ustnej,

Przyjmuje codziennie od godz. 5—7 po obiedzie w zakładzie dentyst. lekarza-dentysty Piotra Włodarskiego, Piotrkowska 118

Poszukiwany jest Pomocnik magazyniera (chrześcijanin)

dla fabryki włóczęj. Znajomość artykułów technicznych konieczna — Juliusza 17.

Świetnie zaprowadzony i dobrze prosperujący **skład centrifug i kołowców** oraz części pasowych wraz z warsztatem **reparacyjnym** i większym zapasem towarów, w najlepszym położeniu w średnim mieście **KUJAW** poznańskich jest zaraz **korzystnie do sprzedania.** Złożenia pod R. P. 12201 do Tow. Akc. „REKLAMA POLSKA” Poznań Al. Marcinkowsk. 6